

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002567

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лотиш Тетяна Василівна

2. Tetiana V. Lotysh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0229-4279

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 26-08-2024

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 6585

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.01.08, 10.07.35

Тема дисертації:

1. Вмотивованість судових рішень як елемент права на справедливий судовий розгляд у кримінальному процесі
2. Motivation of court decisions as an element of the right to a fair trial in criminal proceedings

Реферат:

1. Лотиш Т.В. Вмотивованість судових рішень як елемент права на справедливий судовий розгляд у кримінальному процесі. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 "Право". - Національний університет "Острозька академія". Острог, 2024. У дисертації комплексно досліджено питання вмотивованості судових рішень у кримінальному процесі як елемента права на справедливий судовий розгляд через загальнотеоретичний аналіз, порівняльно-правовий контекст та проблемо-орієнтований підхід. У першому розділі розкрито поняття та зміст вмотивованості судового рішення. Поняття вмотивованості досліджено через призму психологічної та логічного-доктринальної парадигм. У психологічному контексті визначальними

характеристиками поняття вмотивованості є суб'єктний склад – суддя (суд), а також зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на нього під час прийняття ним рішення, у тому числі попередній досвід, політичні погляди, інтелектуальні та темпераментні риси, загальна та юридична освіта, особисті зв'язки, соціальний статус тощо. У логічно-доктринальному контексті поняття вмотивованості визначено на основі понятійно-категоріального апарату логіки як зовнішнє відображення внутрішніх мисленневих операцій співвіднесення фактичних обставин та правових норм для прийняття остаточного рішення у справі. Встановлено, що у спільноті науковців та практиків немає єдиного підходу до визначення поняття вмотивованості, тому запропоновано детермінувати вмотивованість як одночасно вимогу до акта судової влади та продукт мисленневих операцій, створений на основі переконання та цінностей судді у кримінальному процесі. Значення вмотивованості судового рішення визначено через основну ціннісно-орієнтовану категорію для учасників кримінального провадження – гарантію дотримання їхніх законних прав та інтересів. Другий розділ дисертаційного дослідження присвячений порівняльно-правовому аспекту вимоги вмотивованості як характеристики судового рішення. Проаналізовано вмотивованість судового рішення серед елементів права на справедливий судовий розгляд у розумінні статті 6 Європейської конвенції з прав людини. Встановлено, що під час розгляду справи у конституційному суді ключовим елементом завжди є аналіз норм конституції конкретної держави, яка незалежно від обраного способу тлумачення чи доктринального підходу є першопочатковою умовою, від якої залежить розгляд справи та прийняття рішення. Особливості вмотивованості рішень судів конституційної юрисдикції залежать від розуміння правової природи рішень органів конституційного контролю. Третій розділ дисертаційного дослідження містить акцент на окремих проблемах вмотивованості судових рішень у кримінальному процесі у контексті судової практики.. Встановлено, що процес оцінки доказів безпосередньо впливає на вмотивованість судового рішення, оскільки у процесі оцінки суддя за внутрішнім переконанням оцінює кожен доказ на предмет належності, допустимості, достовірності, а в сукупності – достатності для прийняття відповідного процесуального рішення, і як наслідок, опис цього мисленневого процесу знаходить своє відображення у мотивувальній частині судового рішення. Запропоновано розглянути впровадження штучного інтелекту в систему кримінального правосуддя, однак такий варіант передбачає ряд ризиків, які наразі не переважають над корисними властивостями, які могли би бути застосовані. Висновки дослідження можуть бути корисними в нормотворчій діяльності, правничій освіті, в повсякденній практичній діяльності професіоналів у галузі права, а також суддів під час винесення рішень у кримінальному провадженні. Ключові слова: судове рішення, вмотивованість, кримінальне провадження, вирок, ухвала, постанова, оцінка доказів, справедливий судовий розгляд, Європейський суд з прав людини, штучний інтелект.

2. Lotysh, T.V. Motivation of court decisions as an element of the right to a fair trial in criminal proceedings. – Manuscript. Thesis for Doctor of Philosophy degree (specialty 081 Law). – The National University of Ostroh Academy. Ostroh, 2024. In the dissertation, the issue of the motivation of judicial decisions in criminal proceedings is comprehensively studied through general theoretical analysis, comparative legal context, and problem-oriented approach. The first chapter reveals the concept and content of the motivation of a judicial decision. The concept of motivation is explored through the prism of psychological and logical-doctrinal paradigms. In the psychological context, the defining characteristics of the concept of motivation include the subject composition – the judge (court), as well as external and internal factors that influence him during the decision-making process, including previous experience, political views, intellectual and temperamental traits, general and legal education, personal connections, social status, and more. In the logical-doctrinal context, the concept of motivation is defined based on the conceptual-categorical apparatus of logic as an external reflection of internal mental operations correlating factual circumstances and legal norms to make a final decision in the case. It has been established that there is no unified approach to defining the concept of motivation among scholars and practitioners, so it is proposed to determine motivation as both a requirement for a judicial act and a product of mental operations created based on the judge's convictions and values in the criminal process. The second chapter of the research is dedicated to the comparative legal aspect of the requirement of motivation as a characteristic of a judicial decision. The motivation of a judicial decision is analyzed among the elements of the right to a fair trial in the context of Article 6 of the

European Convention on Human Rights. The requirement for a motivated judicial decision, although not directly provided for in it, is clearly reflected in the practice of the European Court of Human Rights and is an important guarantee for individuals in exercising their right to a fair trial, especially in criminal proceedings. The features of the motivation of decisions of international judicial institutions are characterized using the example of the International Court of Justice of the United Nations and the Court of Justice of the European Union. For international judicial institutions, the key significance lies in the addressees of the judicial decision, as they come from different cultural, political, and social contexts. The issue of interpreting specific norms of international law, customs, and principles is equally important. For the Court of Justice of the European Union, when issuing and motivating decisions, it is crucial to maintain a balance in protecting the rights and legitimate interests of the member states, institutions of the European Union, and specific citizens of the member states of the European Union. The third section of the dissertation focuses on certain issues of motivation of court decisions in criminal proceedings in the context of case law. Firstly, the author analyzes the issues of determining the levels of motivation of court decisions in criminal proceedings and classifies court decisions depending on the level of motivation. The Criminal Procedure Code of Ukraine, which is the only one among other procedural codes, contains a direct indication that a court decision must be motivated, but in practice and scientific doctrine there are no approaches to indicators and metrics which can be used to verify compliance with this requirement. The author establishes that the process of evidence evaluation directly affects the reasoning of a court decision, since in the course of evaluation the judge, based on his/her inner conviction, evaluates each piece of evidence for relevance, admissibility, reliability, and in the aggregate - sufficiency for making an appropriate procedural decision, and as a result, the description of this thought process is reflected in the reasoning part of the court decision. It has been proposed to consider the implementation of artificial intelligence into the criminal justice system, but this option involves a number of risks which currently do not outweigh the useful properties which could be applied. The conclusions of the study can be useful in legislative activity, legal education, everyday practical activities of legal professionals, as well as judges when making decisions in criminal proceedings. Key words: judicial decision, reasonableness, motivation, criminal proceedings, verdict, ruling, decision, evaluation of evidence, fair trial, European Court of Human Rights, artificial intelligence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лотиш Т. В. Нормативні вимоги до судових рішень у кримінальному процесі країн Балтії та України. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 417 - 423.
- Лотиш Т. В. Застосування штучного інтелекту при мотивуванні судових рішень у кримінальному процесі: міжнародний досвід та перспективи для України. *ScienceRise: Juridical Science*. 2024. № 1 (27). С. 64-71.
- Балацька О.Р., Лотиш Т. В. Вмотивованість судових рішень у парадигмі психолого-логічного та доктринального аналізу. *ScienceRise: Juridical Science*. 2024. № 2 (28). С. 64-71.
- Balatska, O., Lotysh, T. The Right to a Fair Trial in Juvenile Justice: Upbringing Aspect. *Youth Voice Journal: Inequality, Informational Warfare, Fakes and Self-Regulation in Education and Upbringing of Youth*. 2023 Vol. IV. Pp. 22-39

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балацька Ольга Романівна

2. Olha R. Balatska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сиза Наталія Петрівна

2. Natalia P. Syza

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5850-4023

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Циганюк Юлія Володимирівна
2. Yuliya V. Tsyganiuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: orcid.org/0000-0002

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басиста Ірина Володимирівна
2. Iruna V. Basysta

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: [0000-0001-9707-7386](https://orcid.org/0000-0001-9707-7386)

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Стрельбіцька Леся Ярославівна
2. Lesia Y. Strelbitska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3657-2783

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. **Заклучні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Колос Михайло Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Колос Михайло Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кривицька Ольга Романівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна